

Tv-presentator Jort Kelder redt onze cultuur

Zijn programma *Hoe heurt het eigenlijk?* toont dat de normen en waarden van de oude elite van waarde zijn

Te veel hoogopgeleiden met een mooie functie weten zich niet te gedragen, omdat ze het nooit hebben geleerd. Gelukkig hebben we Jort Kelder om hun dat te leren, betoogt **David Cassuto**.

Het nieuwe tv-programma van Jort Kelder, *Hoe heurt het eigenlijk?* (AVRO), is meer dan een vervolg op entertainment-programma's als *Glamourland* (AVRO, SBS6) en *Bij ons in de PC* (KRO). De toegevoegde waarde van dit nieuwe programma is dat het een belangrijke bijdrage levert aan de beschaving van Nederland.

Kelder vestigde zijn naam met nieuws over rijken. Jarenlang was zijn naam verbonden aan de deze week weer verschenen 'Quote 500'. Al Kelders' activiteiten gaan over de *rich and famous*, maar in zijn jongste tv-programma gaat het niet alleen maar over het tentoonspreiden van rijkdom. Het gaat ook over de verschillen tussen oud en nieuw geld. Bezoeken aan de Miljonair Fair en miljonairsfeestjes in Saint Tropez worden afgewisseld met bezoeken

aan statige landgoederen en gesprekken met de adellijke bewoners.

Een greep uit de lessen die we kunnen trekken uit deze gesprekken:

- Luxe is geen waarde op zich. Genieten (van een warm huis) is iets anders dan werkelijk geluk (je familieerfgoed kunnen behouden door zuinig te leven en de verwarming op 16 graden te zetten, Van Dedem);
- Behoud van familiebezit is belangrijker dan zelf cashen (voor geen geld

Als iedereen weet dat je manieren hebt, kun je in eigen tuin plassen

je landgoed verkopen, Eijzenga);

- Als iedereen weet dat je manieren hebt, kun je de regels privé aan je laars lappen (en loop je even weg uit een gesprek om in je eigen tuin te plassen, Eijzenga);
- Minder is soms beter. Je loopt niet te koop met alles wat je hebt (contrast met het goud en de decolletés op The Summer Fair in Noordwijk).

Kelder beweert dat hij geen stelling

neemt, maar doet met een knipoog een aantal zaken uit de doeken:

- Tussen oud geld en nieuw geld, tussen economisch kapitaal en cultureel kapitaal, bestaat een verschil. De vooroordelen over nieuw geld zijn juist.
- Goede manieren bestaan. Als je ze hebt, weet je hoe het hoort. Dan kom je zelfverzekerd over, ook in de hogere kringen.
- Goede manieren zijn daadwerkelijk vaak te vinden bij de culturele elite (oud geld).
- Als je de eerste bent van je familie die rijk wordt, moet je daarna nog smaak, manieren, en cultureel kapitaal verwerven – net als vroeger.

Juist dit laatste hebben we de afgelopen decennia bij het grof vuil gezet. Tragisch genoeg is dit een neveneffect van de democratisering. In de jaren zestig en zeventig konden de kinderen van de bakker en de postbode eindelijk ook naar het gymnasium en naar de universiteit, samen met de kinderen van de oude elite.

Dit was winst, maar deze democratiseringsslag ging gepaard met het verwerpen van oude omgangsvormen en tradities. De geprivilegieerde oude elite voelde zich grosso modo

verantwoordelijk voor het welvaren van Nederland, voor de cultuur en voor de publieke moraal. Doordat de elite werd 'ontmaskerd', sneuvelde ook de idealen van beschaving en verantwoordelijkheid. Dit heeft de weg vrijgemaakt voor de nieuwe elite van nouveau riche. Voor velen werd het nieuwe voorbeeld gevormd door grofheid, snel geld verdienen en je rijkdom tentoonspreiden, maar je verder nergens iets van aantrekken. Steeds meer mensen verdienden aar-

Ik dank onze nationale polderdandy voor deze heropvoeding

dig wat tot heel veel geld, maar weinigen zagen de noodzaak zich te verdiepen in de cultuur van omgangsvormen en tradities. Daarom kom je tegenwoordig zo veel mensen tegen die niet weten hoe het hoort.

Wie al weet hoe het hoort, zal niets leren van *Hoe heurt het eigenlijk?*, maar Nederland telt steeds meer hoogopgeleiden die nog niet – of niet meer – van huis uit hebben meegekregen hoe het hoort, maar wel leidingge-

vende functies bekleden en een voorbeeldfunctie vervullen of zullen vervullen. Zij kunnen de culturele en dus ook bestuurlijke elites van dit land voorzien van nieuw bloed.

Zij moeten ook iets horen over 'het onzichtbare mijnenveld van de klassenmaatschappij'. Hoe hoort het bij een diner? Hoe praat de elite? Wanneer moet je je verantwoordelijkheid nemen voor de samenleving? Hoe gedraag je je als bankier of als toezichthouder? Het fatsoen van iemand met meer verantwoordelijkheid brengt dit nu eenmaal met zich mee.

Een culturele elite die voortdoet wat als beschuafd en wellevend wordt beschouwd, fungeert als voorbeeld. Door te ontkennen dat elites bestaan of dat ze nuttig en wenselijk zijn, is een belangrijk richtsnoer verdwenen voor onze gedeelde waarden en normen. Kelder maakt zonder meer duidelijk dat deze elites nog steeds bestaan, of in elk geval restanten ervan, en dat ze beschaving met zich meedragen. *Hoe heurt het eigenlijk?* levert dus een bijdrage aan de heropvoeding van Nederland. Hiervoor mogen we onze nationale polderdandy dankbaar zijn.

David Cassuto is juridisch docent en trainer 'integriteit'.